

13.7.2022

Ehdotukset SUP-direktiivin täytäntöönpanoon liittyviksi asetuksiksi sekä uudeksi keräyspaperia koskevaksi asetukseksi

Yleistä

Kaupan liiton lausunnon antamista hankaloittaa se, ettei hallituksen uusinta esitystä jätelain muuttamiseksi ole vielä julkaistu, mutta kuitenkin siihen viitataan lausuntopyyntöön perustelumuuistoissa ja asetusteksteissä.

Kaupan liitto haluaa tuoda esiin, ettei ruoan pakkaamisessa saa milloinkaan muodostua ruokaturvallisuutta vaarantavaa tilannetta. Tämä on syytä pitää kirkkaana mielessä, niin Suomessa kuin EU:ssa, säädettäessä velvoitteita koskien uusiomateriaalien käyttöä elintarvikepakkauksissa ja velvoitteita käyttää pakkauksia uudelleen.

Luonnos muovia sisältävistä kalastusvälineistä

2 §: Kymmenen painoprosentin keräystavoite

Kaupan liitto edustaa myös kalastusvälineiden maahantuojia. Vuotuisesti kansalliseksi erilliskeräysasteeksi kalastusvälinejätteelle esitetään luonnoksessa kymmentä prosenttia. Kaupan liitto pitää tätä tavoitetta liian korkeana. Kalastusvälineiden elinkaari on huomattavan pitkä, joten kymmenen prosentin keräystavoitteen saavuttaminen on sekä haastavaa että kallista, käytännössä jopa mahdotonta. Lisäksi kymmenen prosentin keräystavoitteen asettamiselle asetukseen ei näkemysemme mukaa ole perusteita.

Toimialan tulevaisuus Suomessa

Kalastusvälineiden valmistus ei ole Suomessa suurta elinkeinotoimintaa. Sen piirissä on mm. lukuisia mikroyrityksiä, joiden mukaan saamisessa täysin uuteen tuottajavastuutoimintaan voi olla suuria haasteita. Lisäksi ala kilpailee rajusti kansainvälisen etäkaupan kanssa. Käytännössä Suomessa toimivien, asetuksen velvoitteiden piiriin kuuluvien, kalastusvälineitä myyvien toimijoiden, tulisi pystyä lisäämään tuotteensa hintaan tuottajavastuu kustannukset, ja edelleen pysyä kilpailukykyisenä, mikä tulee olemaan alalle suuri haaste. Tästä johtuen toimiala tarvitsee

13.7.2022

valtion rahoitusta taloudellisten haittavaikutusten minimoimiseksi ja kustannusten kattamiseksi. Erityisesti historiallisen kalastusvälinejätteen käsittelyyn tulee varata rahoitusta, sekä ennen tuottajavastuun alkamista, että sen jälkeen, ja vähintään niiden tuotteiden osalta, joiden valmistajat eivät enää ole tuotteistaan vastaamassa.

Tuen merkitystä toimialalle lisää Euroopan kemikaaliviraston ehdottama lyijyn käytön kieltä kalastusvälineissä kolmen vuoden kuluessa. Toteutuessaan kemikaaliviraston ehdotus yhdessä SUP-lainsäädännön kanssa saa aikaan tilanteen, jossa nykyiset tuottajat joutuvat vastaamaan kymmenien vuosien aikana myydyistä tuotteista, jotka eivät ole elinkaarensa puolesta jätettä, mutta joiden käyttö on päätetty kieltää. Kalastuksen harrastajien on mahdotonta itse tietää mitä materiaalia uistimen sisällä käytetty paino on, joten päätös tekee merkittävältä osalta vapakalastuksen harrastajien nykyisistä välineistä käyttökelvottomia.

Luonnos pakkauksista ja pakkausjätteistä annetun asetuksen muuttamisesta

6a § Kierrätetyn muovin vähimmäispitoisuus juomapulloissa

Kaupan liitto kannattaa, ettei kierrätetyn muovin vähimmäispitoisuutta koskevaa vaatimusta säädetä tuotekohtaisena. Yhteinen, kaikkia Suomen markkinoille laskettuja juomapulloja koskeva vaatimus, tuo joustoa ja tehokkuutta kierrätetyn muovin käytön lisäämiseen.

19 § Seurantatietojen ilmoittaminen

Seurantatietoja SUP-tuotteista ei pitäisi vaatia yrityksiltä vielä vuoden 2022 osalta. SUP-green dealissa on sovittu, että ”lähtötason määrittämiseksi tarvittavat tiedot kerätään vuoden 2022 osalta erillisselvitysten avulla” (green deal s. 7). Vuoden 2023 tiedoista voidaan johtaa jälkikäteen (keväällä 2024) arvioluvut vuodelle 2022 pakkausmäärissä tapahtuneiden muutosten perusteella. Maininta green dealin sisällöstä tämän osalta olisi hyvä mainita ainakin perustelumuihistiossa.

Kaupan liitto kannattaa seuravaa, Suomen Pakkauskierrätys RINKI OY:n lausunnossa esiin tuomaa: Pykälän viimeisen momentin mukaan 1 momentin kohtien 1-3, 5 ja 6 tiedot on eriteltävä pakkausmateriaaleittain. Katsomme, että tämän vaatimuksen ei tule koskea 1 momentin kohtien 1 a) ja 1 b) tietojen (SUP-tuotteet) raportointia. SUP-pakkaukset ovat materiaaleittain eriteltyinä mukana 1 momentin kohdan 1 mukaisessa pakkausmateriaaleittain eritellyssä raportoinnissa.

19 a § Kevennetty seurantatietojen raportointi

Pidämme hyvänä, että vähemmän kuin 50 tonnia pakkauksia vuodessa markkinoille saattaville yrityksille voidaan sallia seurantatietojen toimittaminen kevennettyinä. Mielestämme 19 a §:n

13.7.2022

kevennettyä raportointia olisi syytä yksinkertaistaa niin, että uudelleenkäytettävien pakkausten ensimmäistä käyttökertaa ei tarvitsisi raportoida erikseen, vaan se laskettaisiin mukaan markkinoille saatettujen pakkausten määrään. Uudelleenkäytettävien pakkausten ensimmäisen käyttökerran määrä voitaisiin arvioida laskennallisesti muiden tuottajien seurantatietojen perusteella.

Luonnos eräiden muovituotteiden tuottajien kunnille maksamista korvauksista

2–3 § Tuoteryhmäkohtaisten korvausten laskemisen periaatteet

Kaupan liitto kannattaa, että kunnan kokonaiskustannus määräytyy kuntien antamien ilmoitusten perusteella ensimmäisen kerran vuonna 2026. Näin toimijoilla on aikaa suunnitella ja rakentaa kustannustietojen keräämisen edellyttämät seurantajärjestelmät.

Kannatamme vahvasti Suomen Pakkauskierrätys RINKI OY:n lausunnossaan ehdottamaa kahta muokausehdotusta (alla):

1. Pykälässä 2 on syytä sanoa selkeästi, että esitetyt kustannukset ovat kokonaiskustannuksia, joista osa kuuluu kuntien itsensä maksettaviksi. Kuntien osuus kustannuksesta selviää, kun kuntien ja tuottajien yhteisen roskien koostumustutkimuksen tulokset valmistuvat. Näin pykälässä 3 esitettyjen tuoteryhmäkohtaisten osuuksien summa ei ole 100 % pykälissä esitetyistä kokonaiskustannuksista,
2. Vuosille 2023–2025 määritetty kokonaiskustannus (4,79 euroa/asukas) on jaettu keräyskustannuksiin (3,59 euroa/asukas; 75 %) ja siivouskustannuksiin (1,20 euroa/asukas; 25 %). Siivouskustannusten osuus on pieni sekä Kuntaliiton aiempien kyselyiden että Kuntaliiton, ympäristöministeriön ja tuottajien yhdessä laatiman menetelmäraportin tuloksiin verrattuna. Menetelmäraportti indikoi, että siivouskustannusten osuus olisi 30–35 % kokonaiskustannuksista ja aiemmat Kuntaliiton selvitykset antavat olettaa sen tuotakin suuremmaksi. Nyt esitetyllä jaolla siivouskustannukset eivät kohdennu eri tuottajille aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Ehdotamme, että siivouskustannusten osuus muutetaan 35 %:iin, joka vastaa paremmin tehtyjä selvityksiä. Tällöin keräyskustannus olisi 3,11 euroa/asukas ja siivouskustannus 1,68 euroa/asukas.

Kohteliaimmin

Mari Kiviniemi, toimitusjohtaja

Kaupan liitto